

Karta informacyjna nr 25

Opieka prawna

Opiekę prawną można rozważyć, jeśli osoba dorosła tymczasowo lub trwale nie jest już w stanie zadbać o swoje sprawy osobiste w całości lub w części z powodu choroby psychicznej lub **upośledzenia umysłowego, emocjonalnego lub fizycznego**.

Opiekunami prawnymi mogą być początkowo bliscy krewni, ale także pracownicy stowarzyszenia opiekuńczego, organu opieki lub opiekunowie wolontariusze, a także opiekunowie zawodowi. Jeśli kuratela została już sformułowana, osoba w niej wskazana zostanie wyznaczona na opiekuna po rozpatrzeniu przez sąd opiekuńczy. Dokonując wyboru, sąd opiekuńczy musi zawsze brać pod uwagę życzenia osoby, która ma zostać objęta opieką.

Obowiązuje zasada **konieczności** - opiekę można zlecić tylko wtedy, gdy jest to konieczne. Nie jest tak w przypadku, gdy inna pomoc jest dostępna i wystarczająca. Obejmuje to również faktyczne wsparcie ze strony bliskich krewnych lub służb socjalnych.

Rozszerzone wsparcie – Organy opiekuńcze mają prawne upoważnienie do wspierania osób poszkodowanych w odpowiednich przypadkach w taki sposób, aby opieka prawna nie była konieczna.

Obowiązek spełnienia życzeń – Opiekunowie muszą zarządzać sprawami osoby objętej opieką w taki sposób, aby mogła ona zorganizować swoje życie zgodnie ze swoimi życzeniami, na ile to możliwe.

Ochrona przestrzeni mieszkalnej – opiekunowie mogą zrezygnować z przestrzeni życiowej używanej przez osobę, którą się opiekują, tylko wtedy, gdy jest to zgodne z jej życzeniem. Jeśli opiekunowie zamierzają zrezygnować z przestrzeni życiowej osoby objętej opieką, należy to natychmiast zgłosić do sądu opiekuńczego, podając przyczyny i punkt widzenia osoby objętej opieką. W niektórych przypadkach wymagana jest zgoda sądu.

W przypadku małżonków i osób, które mieszkają w zarejestrowanym związku partnerskim, w nagłych wypadkach zdrowotnych ma zastosowanie nadzwyczajne prawo do reprezentacji **małżeńskiej**. Nie dotyczy to par małżeńskich mieszkających osobno. W przypadkach, w których osoby poszkodowane są tymczasowo niezdolne do rozstrzygnięcia spraw związanych z opieką zdrowotną z powodu utraty przytomności lub choroby, małżonkowie otrzymują ustawowe prawo do reprezentacji małżonka w nagłych wypadkach ograniczone do maksymalnie **sześciu miesięcy**.

Obejmuje to zgodę na badania i zabiegi medyczne, zgodę na interwencje medyczne, zawarcie umów o leczenie i umowy szpitalne, zawarcie umów o pilne działania rehabilitacyjne, a także niektóre inne pilne uprawnienia regulacyjne.

Prawo małżonka do reprezentacji w nagłych wypadkach jest podporządkowane istniejącej opiece prawnej lub pełnomocnictwu do spraw opieki zdrowotnej.

Postępowanie w sprawie opieki może zostać wszczęte przez samą osobę zainteresowaną lub przez osoby trzecie w sądzie rejonowym w jej miejscu zamieszkania.

Co do zasady, pomoc prawna nie jest wymagana, jeśli istnieje już wyczerpujące pełnomocnictwo.

Zadaniem opiekuna prawnego jest reprezentowanie danej osoby w sądzie i poza nim w zakresie odpowiedzialności określonym przez sąd opiekuńczy.

Opiekunowie ustawowi podlegają kontroli sądu opiekuńczego poprzez składanie raportów okresowych i rocznych.

Bieżące koszty opieki prawnej są ponoszone przez same osoby, które mają być objęte opieką lub, jeśli nie mają środków do życia, przez Państwowy Fundusz Sądownictwa.

Możliwe obszary odpowiedzialności to na przykład sprawy mieszkaniowe, zarządzanie majątkiem lub opieka zdrowotna.

W przypadku niektórych obszarów odpowiedzialności, które wpływają na prawo do samostanowienia osoby objętej opieką, prawo wymaga wyraźnego postanowienia sądu opiekuńczego.

Są to, na przykład, zatrzymanie w rozumieniu pozbawienia wolności i środki, ustalenie miejsca zwykłego pobytu osoby objętej opieką za granicą, ustalenie kontaktu, podjęcie decyzji w sprawie telekomunikacji, w tym komunikacji elektronicznej, odbieranie i otwieranie poczty.

Dotychczasowe obszary odpowiedzialności, opieka nad nieruchomościami, sprawy mieszkaniowe, opieka zdrowotna i ustalanie miejsca zamieszkania będą nadal istnieć i muszą zostać odpowiednio dostosowane do dnia 1 stycznia 2028 r.

Pracownicy ośrodka opieki chętnie udzielą porad

Bezpłatny numer serwisowy 0800 5950059

www.pflegestuetzpunkteberlin.de

Ośrodki opieki są prowadzone przez kraj związkowy Berlin oraz kasy opiekuńcze i kasy chorych w Berlinie